

فیلم تاریخی «گوهر سیراف» به کارگردانی محمد تربتی طرفه و تهیه‌کنندگی میثم تربتی، روز گذشته جمعه ۷ دی ماه از شبکه دو سیما پخش شد. این اثر با داستانی جذاب و بهره‌گیری از جلوه‌های ویژه پیشرفته، تاریخ و فرهنگ ایران را در قالبی سینمایی روایت می‌کند. این فیلم به داستان شهر بندری سیراف می‌پردازد که حدود هزار سال پیش بر اثر زلزله‌ای هفت روزه به زیر آب رفت. شخصیت اصلی فیلم، شهریار، برای رسیدن به معشوقه‌اش سفری پرماجرا را تا چین آغاز می‌کند. سهند جاهدی (در نقش اصلی) مینا نوروزی، ایرج فرامرزی، علیرضا جلالی تبار، مرتضی زارع، مرتضی امین تبار، افشین سنگ‌چاپ، آرمین خودستیان از جمله بازیگرانی هستند که در این فیلم ایفای نقش می‌کنند. عوامل دیگر این فیلم عبارتند از: مدیر فیلمبرداری: مهرداد افراسیابی، مدیر تولید: هاشم علی اکبری، طراح گریم: مرتضی کهزادی و جلوه‌های ویژه رایانه‌ای را نیز تیمی جوان به سرپرستی مهران عبدی بر عهده داشتند. گوهر سیراف محصول سال ۱۴۰۲ تا ۱۴۰۱ می‌باشد و در روز هفتم دی ماه که بنام روز سیراف نامگذاری شده است از شبکه دو سیما تقدیم نگاه مخاطبان شد. در ادامه گفت‌وگو خبرنگار صبا را با کارگردان، بازیگران و مدیر تولید این اثر را می‌خوانید.

سمیه خاتونی
گفت و گو

گفت‌وگوی روزنامه صبا با عوامل فیلم سینمایی «گوهر سیراف»

عاشقانه‌ای برای پاسداشت

محمد تربتی طرفه، کارگردان:

در مسیر فیلمسازی خود را یک دانش آموز ابدی می‌دانم

در ابتدا درباره طرح فیلم و هدف خود از ساخت این اثر سینمایی و تاریخی بگویید؟

فیلمنامه اثر توسط تیمی از نویسندگان تحت نظارت من به نگارش درآمد. «گوهر سیراف» یک فیلم تاریخی است که روایتگر تاریخی بندر سیراف است. این بندر هزار سال پیش بر اثر هفت زلزله مستمر زیر آب مدفون شد. سیراف در زمان خودش از مهم‌ترین شهرهای متمدن در جهان بود که از چین تا ماداگاسکار با این بندر روابط اقتصادی و بازرگانی بهینه‌ای داشتند. هدف ما از ساخت این فیلم، پاسداشت تاریخی این بندر بود که از خلال یک روایت عاشقانه و تاریخی این اثر ساخته شد. در این فیلم شهریار که عاشق زیناست برای نجات پدر زینا که ناخدا کشتی گوهر سیراف است به یک سفر ماجراجویی تا چین می‌رود. برای نگارش این اثر گروه ما به منابع تاریخ نگارانه مانند داستان سمک عیار، راه‌آبی ابریشم و... استناد کرد. روایت ما دو قصه در دل هم است و پیام قصه بر این اصل استوار است که عزم و اراده جوانان ایرانی هر کار نشدنی و سخت را محقق می‌کند.

بستر تاریخی فیلم چه دوره‌ای از تاریخ ایران را می‌کاود؟

اتفاقات این فیلم در سال ۳۶۷ هجری می‌گذرد. در آن زمان ادیان و قومیت‌های مختلفی در ایران وجود داشتند. ما تمام تلاش خود را کردیم تا راوی خوبی برای بازنمایی این دوره تاریخی باشیم. ممکن است نتوانسته باشیم آنطور که شایسته این شهر ارزشمند است آن را بازنمایی کنیم اما خوشحالیم که اولین قدم را در شناسایی این مکشوفه پر افتخار تاریخی برداشته‌ایم. سرزمینی که در آن زمان دارای ساختمان دو طبقه سنگی، روشنایی شهری، روابط تجاری پویا و فعال با اقصی نقاط دنیا، آداب شهرنشینی، سیستم‌های اطلاع‌رسانی، کشتی‌های بادی تا مسافت‌های دور و دراز داشت. موقعیت بندر سیراف جایی میان بندرعباس و بوشهر است که بیشتر به بوشهر نزدیک است. ما برای ساخت و نگارش فیلمنامه به انواع منابع تاریخی اعم از کتاب، نقاشی‌ها و آداب و رسوم مردم ایران در آن دوره مراجعه کردیم. خصوصاً برای لهجه، برای مفاهیم بیشتر مخاطب با حضور کارشناس لهجه، لهجه‌ای را برگزیدیم که هم درست باشد و هم برای مخاطب قابل فهم‌تر باشد. با توجه به اینکه این شهر در حال حاضر وجود ندارد، ما ۷۰ درصد فیلم را با جلوه‌های ویژه رایانه‌ای و با استفاده از استودیوی کروماکی و با اتکا بر تکنیک‌های پیشرفته و به روز سینما ساختیم. این فیلم کاملاً یک اثر تکنیکال در حوزه سینمایی ایران است که با حضور متخصصین این حوزه و با استوری بورد تک تک پلان‌ها و صحنه‌هایش ساخته شد.

این فیلم چندمین اثر سینمایی شماست؟

این فیلم سخت و تاریخی اولین تجربه بلند و سینمایی من است. شروع و قبول این پروژه جسارت زیادی را می‌طلبد که تجربه ۱۸ ساله من در همکاری با تلویزیون و ساخت برنامه و مستند همچنین شرکت در آخرین دوره‌ای که بهرام بیضایی در ایران برگزار کرد، به من این شهامت و همت را داد که کار را کلید بزنم. هر چند که نه تنها این فیلم، که هر فیلم در عرصه سینمایی ممکن است از نظر منتقدین نقاط

مستقل و شخصی شروع شد در ادامه مسیر کمک‌هایی نیز به بازوان مالی اثر اضافه شد. این کمک‌ها با دغدغه معنوی و تاریخی بودند و نه سرمایه‌گذاری. فیلم بصورت مستقل بود، تلاش کردیم در جشنواره سال گذشته حضور داشته باشیم اما نشد. تا اینکه امسال موفق شدیم اثر را با فروش به رسانه ملی تقدیم دیدگاه مخاطبان کنیم. «گوهر سیراف» اولین پروژه سینمایی من بود، به همین دلیل به بنده پروانه نمایش اکران سینمایی ندادند و پروانه اثر داستانی بلند غیر سینمایی داشت. تهیه‌کننده اصرار داشت که اثر از تلویزیون پخش شود و برای من به عنوان کارگردان اجازه دخل و تصرف در این تصمیم وجود نداشت. ضمن اینکه مدیای تلویزیون، یک رسانه مردمی پر بازدید است که قرار است تعداد پخش داشته باشد و به دیده شدن بیشتر اثر کمک کند. ما از ساخت این فیلم به دنبال سود مالی نبودیم، برای حال خوب مردم و کسب تجربه در این مسیر پا گذاشتیم.

صحبت پایانی:

هدف من این بود که با کسب تجارب متعدد در صدا و سیما، در چهل سالگی به حوزه سینما وارد شوم. برای من مهم است که با ابزار حرفه‌ای سینما بتوانم ابزار تاثیر گذار تری را در جامعه برای نشر پیامهای انسانی در دست داشته باشم. به همین دلیل در طول این سالها بر روی مولفه‌های چون توسعه فردی و انسانی متمرکز بودم و همچنان خود را دانش‌آموزی طالب فراگیری در این مسیر می‌دانم. برای من فیلم و سینما، حوزه‌ای است به شدت مرتبط با هیومن و ابر انسان و هر قدر کارگردان شناخت بیشتری از انسان‌شناسی داشته باشد می‌تواند فیلم عمیق‌تری بسازد. طرح و ایده‌های زیادی دارم که فارغ از اینکه بخواهم به سینمای معناگرا و هنری فکر کنم، برای مخاطب، تاثیر گذاری و جریان سازی قابل اهمیت است. فیلم باید آینه‌ای باشد که مخاطب خود را در قامت آن ببیند و همذات‌پنداری کند. به دنبال یک سینمای الگوساز هستیم. هدف من این است که در مسیر فیلمسازی یک دانش

ضعفی نیز داشته باشد، اما این فیلم برای من تبلور ابتدای راهی دور و دراز است و امیدوارم در ادامه بتوانم آثار ارزشمندتری را چه از لحاظ ساختاری و محتوایی به جامعه مخاطب و هنری ایران ارائه دهم. من سراغ ندارم که اثری تاریخی با این حجم از ویژوال افکت در ایران ساخته شده باشد، برای ساخت این اثر، گروه به جنوب کشور سفری نداشت و تنها فیلمبرداری برای گرفتن برخی تصاویر، به جنوب کشور سفر کرد.

این حجم از استفاده از ویژوال در اثر این ترس را بوجود می‌آورد که محصول نهایی مصنوعی و به دور از واقعیت بازنمایی شده باشد، با این وصف محصول نهایی را در نسبت به واقعیت پردازشی چگونه ارزیابی کردید؟

تیم متخصص و کارگردانی جلوه‌های ویژه، به سرپرستی مهران عبدی تمام توان خود را متمرکز کرد که تصاویر به دور از مصنوعیت با واقعیت تطابق بیشتری داشته باشد. گروه جلوه‌های ویژه ما جوانان دهه ۷۰ و ۸۰ بودند که هم‌اکنون با پروژه‌های به روز دنیا در حال همکاری هستند. کسانی که با این سطح از توان حرفه‌ای شرایط مهاجرت را دارند، اما دلسوزانه پای کار ایستاده‌اند و به صورت دور کار با سینمای هند و بالیوود و انگلیس در حال همکاری هستند. ویژوال ما در خدمت طبیعی جلوه دادن فیلم است. همچنین چهره پرداز که دارای دو سیمرخ بلورین از جشنواره فجر هستند. فیلمبرداری مهرداد افراسیابی که اعتماد ما را به خوبی پاسخ داد. همه همکاران با انگیزه در این پروژه حضور داشتند. آقای علی اکبری، مدیر تولید که اگر نبود پروژه پیش نمی‌رفت و همچنین میثم تربتی برادرم و تهیه‌کننده اثر که در این کار به من اعتماد کردند و احمد معظمی با حضور موثر خود به ما مشورت دادند.

آیا فیلم به شما سفارش شده بود یا بصورت مستقل ساخته شد؟

این فیلم از همان ابتدا بر اساس دغدغه شخصی بنده و با بودجه